

پنجشنبه 12 دی 1398 - 6 جمادی الاول 1441 - 2 ژانویه 2020

رحلت عالم ربانی آیت الله "ملا محمد باقر فشارکی" (1275 ش)

رحلت عالم ربانی آیت الله "ملا محمد باقر فشارکی" (1275 ش)، در حدود سال 1207 ش (1244 ق) در اصفهان به دنیا آمد. وی پس از طی دروس حوزوی، به مدارج بالایی علمی دست یافت و به وعظ و ارشاد و تدریس و تالیف همت گماشت. شهرت آیت الله فشارکی به غیر از مراتب علمی، از دو جنبه بوده است: اول به وسیله منبر و ارشاد مردم با بیانات جذاب و رسا که آداب زندگی و اخلاق را مطرح می کرد. دوم احیا و شب زنده رلی؛ داری شب رلی؛ های جمعه و خواندن دعای کمیل در مسجد مصلاي تخت فولاد اصفهان به هنگام سحر می رلی؛ باشد به طوری که این سنت پس از سال رلی؛ ها از درگذشت او، توسط دیگران ادامه یافت. همچنین وی دارای محفل درسی پر رونقی بوده که شاگردان وی را بالغ بر یکصد نفر ذکر کرده اند. از این عالم ربانی کتب متعددی بر جای مانده که آداب الشریعه، ذخیره المعاد و حاشیه بر شرح لمعه از آن جمله است. ملا محمد باقر فشارکی سرانجام در دوازدهم دی ماه 1275 ش برابر با بیست و ششم رجب 1314 ق در 68 سالگی بدرد حیات گفت و در اصفهان به خاک سپرده شد.

تصرف شهرهای تهران و ارومیه توسط قوای عثمانی در جریان جنگ جهانی اول (1293 ش)، با آغاز جنگ جهانی اول و حمله آلمان به روسیه و دولت عثمان از آلمان و یورش نیروهای انگلیس و ژاپن به نیروهای آلمانی، جنگ، جنبه جهانی پیدا کرد. در این حال، دولت ایران اعلام بی رلی؛ طرفی کرد، ولی این اقدام ایران از طرف متخاصمین رعایت نگردید. تا این که سپاه امپراتوری عثمانی با کمک کردها، تجاوز به خاک ایران را آغاز کرد و شهرهای ارومیه و تبریز بی رلی؛ دفاع را به تصرف خود در آورد و به سمت شمال ایران پیشروی نمود. پس از تجاوز عثمانی، دولت روسیه نیز قوای خود را وارد ایران نمود و برای تصرف شهرهای آذربایجان، جنگ شدیدی بین قوای روسیه و سپاه عثمانی در گرفت. در این جنگ دهشتناک که عده زیادی از مردم آذربایجان کشته و زخمی شده و اموالشان به غارت رفت، سرانجام روس رلی؛ ها پیروز شدند و بر آذربایجان استیلا یافتند. روس رلی؛ ها تا مدت رلی؛ ها در آن منطقه ماندند تا این که پس از تغییر نظام حکومتی آنان، آنجا را ترک کردند.

آغاز عملیات متوسط محمد رسول الله (ص) در تاریخ دوازدهم دی ماه 1360 با رمز مقدس "لا اله الا الله، محمد رسول الله (ص)" با هدف انهدام نیروهای دشمن و نشان دادن قدرت نفوذی و تهاجمی ایران در منطقه غرب نوسود در کردستان صورت گرفت و تا سیزدهم دی ماه به طول انجامید. در این عملیات، نیروهای سپاه، ضمن عبور از مناطق کوهستانی و تله رلی؛ های انفجاری، به مصاف دشمن بعث رفتند. با عبور شجاعانه رزمندگان از مرزهای بین رلی؛ المللی، پایگاه رلی؛ های بعثیان و ضد انقلاب در این منطقه درهم کوبیده شده و مقر فرماندهی یکی از تیپ رلی؛ های دشمن منهدم گردید. رزمندگان اسلام، پس از پیشروی به داخل شهرهای عراق، ضربات سختی به پایگاه رلی؛ های دشمن وارد آوردند. در نهایت از آن جا که این عملیات به صورت انهدامی، پیش رلی؛ بینی شده بود، تثبیت موضع صورت نگرفت و رزمندگان پس از پایان مأموریت، پیروزمندانه به پایگاه رلی؛ های خود در داخل خاک وطن بازگشتند. نتایج این عملیات: تلفات نیروی انسانی دشمن: 100 نفر اسیر، 700 نفر کشته و زخمی. تجهیزات و امکانات: تانک: 4 دستگاه انهدامی، هلیکوپتر: 2 فروند انهدامی، هواپیمای میگ: 1 فروند انهدامی. این عملیات، آرامش دشمن را در غرب کشور بر هم زد و به رژیم بعث نشان داد که از این پس، نیروهای متجاوز عراق در هیچ منطقه از خاک ایران، از حملات نیروهای جمهوری اسلامی ایران، مصون نیستند.

در گذشت آیت الله مجتبه، تعانیه، از مراجع عظام تقلید (1391 ش)، آیت الله مجتبی تهرانی در سال ۱۳۱۶ ه. ش در خانواده رلی؛ ای از اهل علم، معرفت و شهادت در تهران به دنیا آمد. پدر ایشان مرحوم آیت الله میرزا عبدالعلی تهرانی، از شاگردان مرحوم حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی، فقیهی مجاهد و عارفی سترگ بود که در زمان تاریک حکومت پهلوی اوّل، با همراهی و رفاقت مرحوم آیت الله شاه آبادی بزرگ، به اقامه جماعت در مسجد جامع بازار تهران مشغول بود و در امر تربیت نفوس مستعد و راهنمایی سالکان الی رلی؛ الله رلی؛ تعالی اهتمام ویژه داشت. وی طبق رسم تمامی خاندان های علم و معرفت، تحصیل در علوم دینی و اشتغال به علوم حوزوی را از دوران کودکی آغاز نمود و در امر تحصیل علوم، جدّیت فوق العاده ای داشت. ایشان با هدایت و ارشاد والد بزرگوار خود، برای مدّت چهار سال به مشهد مقدّس مهاجرت کرد و در سایه الطاف حضرت علی بن موسی الرضا (ع) مشغول به گذراندن سطح گردید و از محضر اساتید برجسته ای چون ادیب نیشابوری بهره برد. سپس به قم مهاجرت کرد تا در حوزه نوپای آن دیار، که به تازگی تمامی اهل علم جهان تشیّع را به سوی خود جذب می کرد، حضور یابد و سطوح عالی دروس حوزوی را نیز به اتمام برساند. این عالم وارسته با جدّیت و پشتکار بسیار، دروس سطح را به رلی؛ سرعت تمام کرد و در سنّین نوجوانی به محضر علمی بزرگانی چون امام خمینی، مرحوم آیت الله العظمی بروجردی، آیت الله العظمی گلپایگانی و مرحوم علامه طباطبایی راه یافت. در جدّیت و پشتکار معظّم له همین نکته کافی است که به فرموده خودشان، در زمانی که مشغول به دروس سطح بودند، دو مرتبه تمام وسائل

نصب نخستین، صندوق، پستی، به سبک امروزی در همدان (1843م) - پست، کهن‌ترین و گسترده‌ترین نوع ابزار ارتباطی بین مردم یک کشور با ساکنان دیگر سرزمین‌ها و مناطق جهان است و یکی از عمده‌ترین نهادها و اجتماعی بازمانده از ادوار گذشته محسوب می‌شود. از این رو برای برقراری ارتباط بدون نیاز به سفر، پست جایگاه ویژه‌ای یافته است. پست تاریخچه‌ای چند هزار ساله دارد، اما در دوم ژانویه 1843م پست به صورت امروزی رایج شد و اولین صندوق پستی در وین پایتخت اتریش نصب گردید. قبل از این که سازمان مجهز و مخصوصی برای حمل و نقل نامه‌ها و پستی ایجاد شود، مرسولات پستی به وسیله اسب یا شتر و یا قایق‌ها و مخصوص جابه‌جایی می‌شد، ولی بعدها شیوه‌های جدید به اجرا درآمد و به تدریج، پست، پیشرفت کرد تا این که به شکل امروزی رسید. در حال حاضر ارتباط پستی سازماندهی شده، فاصله‌ها را از بین برده، زمان را کاهش داده و در توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به عنوان عاملی زیربنایی، پیش‌تاز حرکت عمومی است.

نخستین عکس، از ماه (1839م) در چنین روزی در سال 1839 میلادی نخستین عکس از ماه گرفته شد. لوئیس داگر عکاس فرانسوی توانست این عکس را بگیرد.

الشیعه را مطالعه کردند تا برای شرکت در درس خارج آماده شوند. ایشان با نبوغ و پشتکاری که از خود نشان دادند، در جوانی به درجه رفیع اجتهاد رسیده و به زودی توانستند از نزدیکان و خصیصین حضرت امام قرار گیرند. مقبولیت علمی ایشان نزد استاد خویش، به اندازه‌ای بود که حضرت امام به طلبه خوش فکر و جوان خود اجازه داد تا تقریرات و نوشته جات درس بیعتشان را جمع‌آوری کرده و به صورت یک اثر مستقل منتشر نماید. ایشان در همین ایام، کتاب مکاسب محرمة حضرت امام، همچنین دو جلد رسائل اصولی ایشان را تنظیم و منتشر کردند. با آنکه هنوز مدت زیادی از استفاضه این طلبه فاضل و جوان از محضر زعیم عالم تشیع، حضرت آیت الله العظمی بروجردی نگذشته بود، این مرجع کم نظیر رحلت کرد و بار هدایت امت را به دوش خلف صالح خویش چون حضرت امام خمینی (ره) نهاد. حال که امر خطیر مرجعیت متوجه حضرت امام شده بود، ایشان شاگرد فاضل خود، یعنی حاج آقا مجتبی تهرانی را مأمور به جمع‌آوری فتاوا و تنظیم اولین نسخه از رساله عملیه و مناسک حج خویش گردانید که در همان ایام به چاپ رسید و در دست رس مقلدان قرار گرفت. حضرت استاد برای انجام این امر مهم، ضمن بهره‌گیری از دست نوشته‌های متعدد استاد خویش، با ایشان هم بحث شد و رساله‌ای دقیق و علمی آماده کرد که بعدها جزو دقیق‌ترین رساله‌های منسوب به امام خمینی مطرح گردید. همه این امور در زمانی اتفاق افتاد که هنوز کمتر از بیست و پنج سال از عمر شریف حضرت استاد می‌گذشت. ایشان علاوه بر یادگیری فقه و اصول در محضر استاد بی‌بدیل خود، چندین سال نیز از مشرب اخلاقی و عرفانی آن عارف کامل و عالم ربّانی سیراب گردید و با دیدگاه‌های اجتماعی و سیاسی امام امت به خوبی آشنا شد. این استضائه از خورشید حیات بخش امام و دیگر اولیای الهی ادامه داشت تا آنکه جرعه‌های بیداری اسلامی ملت ایران زده شد و امام خمینی از کشور تبعید گردید. بعد از این واقعه دردناک، حضرت آیت الله تهرانی نیز سه سال بعد، به نجف رفت تا هم سیر معنوی خود را در سایه فیوضات امیر المؤمنین (ع) و دیگر ائمه هدی تکمیل نماید و هم از تربیت استاد خویش بی بهره نماند. اما این معیت زیاد طول نکشید و حضرت امام به ایشان امر کردند که به ایران برگشته و در تهران حضور داشته باشند. لذا ایشان در سال ۱۳۴۹ به زادگاه خود بازگشت و به کارهای مهم و بر زمین مانده مشغول گردید. حضرت استاد از زمان بازگشت به تهران، تا پیروزی انقلاب شکوهمند امامت و ولایت در ایران، ضمن اقامه جماعت در مسجد جامع بازار، تدریس سطوح عالی خود را در مدارس علمیه تهران آغاز کردند و تربیت و هدایت جوانان انقلابی را به دست گرفتند. از جلسات بسیار محرمانه با برخی انقلابیون فعال گرفته تا جلسات عمومی اخلاق که در برخی مقاطع زمانی به دلیل ممانعت حکومت جور، تعطیل می‌شد، همچنین حضور در بازار تهران و هدایت رهبری مردم کوچه و بازار، از اهم فعالیت‌های معظم له پیش از انقلاب بود. حضور عادی آیت الله تهرانی در تهران و فعالیت‌های مخفی ایشان در راهنمایی و رهبری مجاهدان انقلابی، آن قدر مفید و مؤثر بود هنوز هم برکات آن در میان اهالی تهران، باقی و جاری است، که بعد از مدت‌ها سر تأکیدهای حضرت امام مبنی بر مراجعت ایشان به تهران را روشن ساخت. عنایت ویژه حضرت امام به تهران موجب گردید که حضرت استاد، تا امروز در عاصمة جهان تشیع بماند و نعمتی بی‌بدیل برای اهل این دیار باشد. بعد از پیروزی انقلاب اسلامی و با آغاز ولایت و زعامت حضرت روح‌الله، همچنین با توجه به سوابق درخشان و مراودات حضرت استاد با امام امت، انتظار می‌رفت که ایشان یکی از مسؤولین نظام اسلامی شده و گوشه‌ای از بار این انقلاب را به دوش بکشند. اما بنا به فرموده خودشان، ایشان با دعا به درگاه خدای متعال و توسل به حضرات معصومین، خود را از قبول مسؤولیت‌های آشکار کنار کشیدند و با حضور در صحنه نیروسازی برای انقلاب، همچنان به صورت گمنام و مؤثر به تربیت نیروهای جوان و کارآمد برای انقلاب اسلامی پرداختند. لذا جلسات درس خارج ایشان مملوّ از طلاب سطوح عالی بود که برای انجام وظیفه به تهران آمده بودند و از فضای علمی قم فاصله داشتند. این جلسات آن قدر مفید و کم نظیر بود که بسیاری از فضلا را به خود جذب کرد و حسرت دوری از فضای علمی قم را به رضایت و شکرگزاری شرکت در این جلسات علمی تبدیل نمود. از طرفی دیگر، جلسات عمومی اخلاق و معارف اسلامی که قبل از انقلاب نیز برپا بود و از سال ۱۳۵۶ به‌طور منظم و هفتگی دائر می‌گردید، مأمّن بی نظیری برای بسیجیان مخلص حضرت روح الله و سگویی پرشی برای دلدادگان و حیات یافتگان انقلاب اسلامی بود که تازه از زیر یوق جهالت ستم‌شاهی‌های یافته و به نور حکومت الهی منور گشته بودند و بی صبرانه و مشتاقانه به دنبال معارف عمیق اسلام بودند.